

Mariane Paviasen
Inuit Ataqtigiit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq

§ 37 naapertorlugu apeqqutip nr. 174/2020-p akineqarnera

Asasara Mariane Paviasen.

Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu apeqqutigineqartunut soqutiginaa-tilinnut saqqummiunneqartunut Naalakkersuisut qujaniarput. Apeqqutigineqartut issuar-neqarput, tullinnguuttunilu akissuteqarfigineqarlutik.

03-11-2020
Suliap nr. 2020 - 19225
All. nr. 15151815

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@naoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1 Peqqinnissaqarfimmit ajornartorsiutit qanoq aaqqiiviginiarneqarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut suliniutinik arlalinnik aallartitsinikuupput, peqqinnissaqarfitsinnut ineriartuutaqataasussanik. Suliniutissanut assersuutit marluupput, peqqinnissaqarfiup unammilligassaannik aaqqiinarierneranut ilaatinneqartussat.

Naalakkersuisut Steno Diabetes Center Grønland 2020-mi pilersippaat, nunarput tamakkerlugu innuttaasut, sukkornermik nappaatinillu inooriaatsimik patsiseqartunik nappaateqartut nalinginnaasumik peqqissusaasa inuunerisalu naleqassusaasa pitsaanerulersinnissaat nakorsaanermillu ataqtigiissaareqataanissaq suliniuteqarnissamut anguniakkatut takorluugaallutik. Steno Diabetes Center Grønland peqqinnissaqarfimmi ineriartuutissatut suliniutaavoq annertoq, ilaatigut innuttaasut sukkortut aammalu aap naqitsineranik qaffasittoortartut amerlassusiisigut ikileriaateqarnissaannut ikiuutaasussaasoq. Taamatuttaaq suliniuteqarnerup ilaattut Peqqinnissaqarfik tamakkerlugu telemedicinikkut suliaqartarneq patajaallisarneqassaaq. Ineriartuutissatut suliniut innuttaasunut eqimattakkaanut amerlasuunut pitsaasumik katsorsaasoqarnissaanut qulakkeerinneqataaffigineqassaaq. Ilutigitiillugu innuttaasunut qanittumik peqqinnissakkut neqeroorutinik ineriartortitsinnaaneq piorsaavigineqassaaq.

Naalakkersuisut maaji 2020-mi piareersaataasumik misissuineq "Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik atuisut isaannit isigalugu" avammut saqqummiuppaat. Misissuinerup takutippaa, innuttaasut sumiiffinni peqqinnissaqarfimmut qujamasuuteqartut, kisiannili aamma tatiginninneq annertoq paaseqatigiinnerlu qulakkeerumallugit innuttaasut peqqinnissaqarfiullu akornanni annertunerusumik pitsaanerususumillu oqaloqatigiittarneq attaveqatigittarnerlu pisariaqartinneqartoq. Taamaammat nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfimmi tamani atuisut siunnersuisoqatigiivini pilersitsisoqarnissaa Naalakkersuisut aalajangerpaat. Innuttaasut unammilligassanik aalajangersimasunik, ineriartornissamut periarfissanik imaluunniit innuttaasut peqqinnissaqarfimmi sullinneqarsinnaanerannut tunngatillugu peqqinnissaqarfimmut oqaloqatiginnissinna-nissaannut atuisut siunnersuisoqatigiivi pitsanngorsaassapput.

2 Naalakkersuisut ajornartorsiutit ataanni taakkartukkama qaangerniarlugit qanoq pilersaaruteqarpat?

§ 37 naapertorlugu apeqquteqarnermut tunngavilersuutini ajornartorsiutit assigiinngitsut arlallit immikkut taaneqarput, taakkunanilu ilaatigut nappaatit suussuserniarneranni paasiniaasarnerit, amikkut nappaatit suliarisarnerat aamma nakorsanik sulisoqarniarneq pineqarput. Taamaammat sammisat erseqqissaaffigineqartut pingasuusut Naalakkersuisut akissuteqarfiginiarpaat.

1. Peqqinnissaqarfimmi nappaatit suussuserniarlugit paasiniaasarnerit

Peqqinnissaqarfimmi nappaatit suussuserniarlugit paasiniaasarnerit assigiinngitsorujussuupput, tamatigullu innuttaasup qanoq nappaateqarsimanera qanorlu ersiuteqarnera apeqqutaasarlutik. Taamaattoqarmallu nappaatip suussusersinnginnerani assigiinngitsunik misissuisoqarnissaa, misiliutissanik tigusinissaq katsorsaanernillu arlalinnik misiliinissaq pisariaqarsinnaasarpoq.

Peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittoqarnerani napparsimasup ersiutiminik takutitsinera, napparsimasup tunuliaqutai siusinnerusukkullu nappaatigisimasai peqqinnissaqarfimmi sulisut naliliiffigissavaat. Tamakku tunngavigalugit nappaatip suussusersiniaqqissaanissaanut peqqinnissaqarfimmi sulisut allanik apeqquteqassapput, misiliutissanik attuumassutilinnik tigusissapput misissuissallutillu.

Misiliutaasinnaasunit, napparsimasup ersiutaanik misissuinerit qanorlu ineriartortoqarneranik imaluunniit suliaritittoqarsimappat sunniutaasinnaasunit inerniliussat tunngavigalugit nappaatip suunera amerlanertigut suussusersineqarsinnaasarpoq.

Ilaatigooriarluni misissuinerit allat ingerlanneqarsinnaasarput, ilaannikkullu nappaatip suussusernerani napparsimasup misissorteqqinnissaa, misiliutissanik tigusiffiginissaa suliaritinnissaaluunniit anguniarlugit immikkut ilisimasalinnut napparsimasoq innersuuttariaqartarpoq. Taamaattoqarsimatillugu immikkut ilisimasalinnit misissorneqarnissamut utaqqisoqarsinnaasarpoq, apeqqutaalluni nappaat qanoq ulorianartiginersoq. Immikkut ilisimasallit taakkua napparsimasoq najukkami, Nuummi Danmarkimiluunniit misissorsinnaavaat.

Napparsimasunut attaveqartarnerit pitsanngorsarniarlugit Peqqinnissaqarfik sulissuteqartuarpoq. Pingaaruteqartoq tassaavoq napparsimasut ataasiakkaat nappaatinut pitsaanerpaamik ilisimatinneqartarnissaat, suliaritinnissamullu periarfissanut tunngatillugu peqataatinneqartarnissaat. Tamannalu pisariaqarpoq napparsimasut ataasiakkaat pitsaasumik pineqarlutik toqqissimanartumik misigitinneqassappata.

2 Amikkut nappaatit suliarineqartarnerat

Innuttaasooq amermigut nappaatilik Peqqinnissaqarfimmut saaffiginnikkaangat nakorsamit imaluunniit amikkut nappaatinut immikkut ilisimasalimmit sukumiinerusumik misissortinnissaa pisariaqartinneqarnerisooq naliliiffiginiarlugu tamatigut isummerfigineqartarpoq. Amikkut nappaatit assigiinngitsorpassuupput, Peqqinnissaqarfimmi amikkut nappaatit qanoq suliarineqartarnerisut ataatsimut akissuteqarfigissallugit ajornarpoq, tassami ersiutit suunersut aamma nappaatit ataasiakkaat qanoq siaruuatsigisimanersut kiisalu nappaatip qanoq ineriartornera apeqqutaasarmata. Taamaammat suliaritinneq sorleq sunniuteqarluarnerpaanersooq siumut oqaatigineqarsinnaaneq ajormat napparsimasut ataasiakkaat suliaritinnissanut

assigiingitsunut piffissanullu assigiingitsunut neqe-roofigineqarsinnaasarput. Tamatuma saniatigut amikkut nappaatinut qaangerneqar-sinnaanngitsunut tamanut assigiimmik sunniuteqarluartumik katsorsaaneq nassaasaan-ngilaq.

Peqqinnissaqarfiup napparsimasunut amikkut nappaatilinnut akisussaaffik Nuummi nakorsamut immikkut ilisimasalimmut ataatsimoortilersimavaa. Peqatigitillugu napparsimasut amikkut sakkortuumik nappaatillit suussusersiniarnerannut suliaritittarnerannullu tunngatillugu Peqqinnissaqarfik Danmarkimi Bispebjerg Hospitalimik suleqateqarpoq. Nakorsap immikkut ilisimasallip pisariaqartutut nalilerpagu napparsimasoq Bispebjerg Hospitalimi nakorsamut amikkut nappaatinut immikkut ilisimasalimmut Dermatologisk Afdelingimeersumut innersuunneqassaaq. Misissortinneq amerlanertigut telemedicin aqutigalugu ingerlanneqartarpoq. Suliaritinnissaq kinguneratigut suleqatigiinnikkut piareersarneqartarpoq.

Telemedicin, tassunga assilissanik nassiussisarneq ilanngullugu, amikkut nappaatit paasiniaaffiginerannut suliarinissaannullu atorluarneqarsinnaavoq. Tamanna aqutigalugu innuttaasut tamarmik, sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu, paasiniaaffiginissaannik pitsaasumillu suliaritinnissaannik neqeroofigineqarsinnaapput.

2. Nakorsaqarniarneq

Apeqquut 5-imut akissut takuuk.

3 Qanoq piaartigisumik ataanni ajornartorsiutit taakkartukkat iluarsivigineqarsinnaasorineqarpat? Tassami ataatsimiiitaliarsuit utaqqineqarsinnaanngillat ajornartorsiutit maanna atuuttut iluarsineqapallannissaannut.

Akissut:

Peqqinnissaqarfimmi ingerlaavartumik ineriartortoqarpoq pitsanngorsaasoqartarlunilu. Unammilligassat ilaat sukkasuumik aaqqinneqarsinnaapput maleruagassanik suleriaatsinilluunniit allanngortitsinikkut. Peqqinnissaqarfimmi tunngaviunerusumik sinaakutissat piffissaqarfiginerusariaqartarput aammalu aalajangiinissanut tunngaviusussat annertunerullutik.

Peqqinneq pillugu isumalioqatigiissitaq annertuumik suliaqarnermut assersuutaavoq, peqqinnissaqarfiup aaqqissugaanera ataatsimut isigalugu naleqqussaanssamut pitsanngorsaanssamullu tunngavilersuisussaq, taakkununga ilanngullugit sulisussarsiortarneq sulisunillu sulisoqaannarniarneq kiisalu Danmarkimik nunanillu allanik suleqateqarneq.

Sulisussarsiortartoqatigiit pilersinneqarnerat suliniutinut annikinnerusunut assersuutaapput, peqqinnissaqarfiup sulisussarsiortarnernut sulisoqaannarniarnemullu unammilligassaanut ikiuutaanissamat pingaaruteqartumik inissisimalluinnartut. Sulisussarsiortartoqatigiit 2018-imi pilersinneqarput peqqinnissaqarfimmilu sulisinnaasunik periarfissanik pilerisaarilluarnikkut inerisaaqataanikkullu pisariillisaaqataanikuullutik. Tamatuma saniatigut Sulisussarsiortartoqatigiit peqqinnissaqarfimmi periarfissanik pilerisaarinerulluartalernikkut qarasaasiakkut inuit

attaveqatigiittarfianni soorlu LinkedInimi, Facebookimi, Instagramimi saqquminerulernissamik aqqutissiueqataanikuupput.

Apeqqutitut 1-imut aamma 5-imut akissutigineqartut ilanngullugit takukkit.

4 Peqqinnissaqarfimmi napparsimasut nappaataat suussusersineqapallattarnissaannut iliuusissamik peqartoqarpa?

Akissut:

Peqqinnissaqarfik nappaatinut, anniaatinut imaluunniit ersiutinut arlalippassuarnut ilitsersuuteqarpoq passussinermullu maleruagassaateqarluni, tamatumani misissuisarnermi katsorsaasarnermilu periutsit nassuiaatitaqarlutik. Ilitsersuutit maleruagassallu aaqqissuussaasumik suliarineqarnikuupput, suliatigut innersuussaallutik, peqqinnissaqarfimmi sulisut aalajangerniarnerannut ikiuutaasinnaasut. Taamaalilluni ilitsersuutit passussisarnermilu maleruagassat innuttaasut ataasiinnarmik sammivilimmik katsorsarneqarnissamut neqeroorfigineqarnissaannut qulakkeerinnissutaasarput.

Tamatuma saniatigut kræfti pillugu pilersaarutip nalilersornera ukiaanerani ataatsimiinnermi matumani agguaanneqartussaasoq suliniutitut assersuutaasoq oqaatigineqarsinnaavoq, kræftimik napparsimasut katsorsarneqarnerini nalilersuissamut pilersaarusiornissamullu tunngavissiasaassalluni. Nalilersuineq innersuusutini arlalinnik imaqarpoq, kræftumik katsorsaanermut immikkualuttunut tamanut qitiutitsiffiulluni. Innersuussutigineqartut tunuliaqutaliullugit suleriaqqinnissamut iliuusissatut pilersaarusiortoqassaaq.

Apeqqut 2-mut akissut ilanngullugu takuuk.

5 Nakorsassaaleqineq piffinni ilaanni nakorsaqannginnera, ilaannilu Nakorsamik ataatsimik sulisitsisoqartarnera nakorsamut ulloq unnuarlu piareersimasariaqartarneranut illoqarfimmi najugaqarfiusuni qanoq naatsorsorneqartarpa?

Akissut:

Naalakkersuisut "Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq" innersuussutigaaq, tassaniippullu peqqissaaveqarfimmi assigiinngitsuni peqqinnissaqarfimmi suliatigut sulisoqarniarnermut tunngavigineqartussat nassuiaaffiginerat.

Naalakkersuisut peqatigitillugu peqqinnissaqarfimmi pilersaarusiortarnerup nutarteriffiginissaa pisariaqartoq nassuerutigivaat, taamaaliornikkut peqqinnissaqarfimmi suliasat innuttaasut sumi najugaqarnerannut qanorlu katitigaanerannut naleqqussarneqarsinnaassammata. Sulineq tamanna Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup aallartererpaa.

Tamatuma saniatigut siunissami Peqqinnissaqarfimmut pingaarnertut tunngavigineqartussat misissoqqissaarneqassapput Peqqinnissarlu pillugu Isumalioqatigiissitap

sulineranut ilaatillugit oqallisigineqarlutik, taakkulu naalakkersuinikkut sulialinnut isumaliutissiissummik suliaqarnermik naggaserneqassapput.

a Innuttaasut amerlassusaat aalajangersimasut nakorsat qanoq amerlatigisut pisariaqartinneqartarnerat qanoq aalajangersaavigineqarnikuua?

Akissut:

Apequt 5-imut akissut takuuk.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Anna Wangenheim